

som paa, at det er en Eiendom, som kan faae en meget betydelig Værdi. En saadan Vandkrafts Værdi maa nærmest bestemmes ved at sammenligne den med, hvad det vilde koste paa andre Maader at tilveiebringe den samme Drivkraft til industrielle Niemed som den, hvorover her kan disponeres, og da er der især et Sammenligningspunkt, som man maa benytte i denne Henseende, nemlig hvad det vilde koste ved Damp at tilveiebringe en lignende Kraft. Naar man gaaer ud herfra, finder man, at en Hestes Kraft, tilveiebragt paa denne Maade, repræsenterer en Udgift af omtrent 1 Rbd. for ethvert Døgn, den benyttes, altsaa her i dette Tilfælde for 20 Hestes Kraft 20 Rbd. om Dagen, eller for hele Aaret en Capital af 7000 Rbd. — Alt under Forudsætning af, at der fandtes en Mand, som havde Brug for denne Kraft i dens fulde Udstrækning. Nu vil jeg ikke sige, at det skulde kunne ventes, at der endogsaa i en temmelig fjern Fremtid kunde findes en Mand, som havde Brug for Kraften i dens fulde Udstrækning, og som altsaa for denne Vandkraft kunde betale den Capital, der repræsenterer en Rente af henved 7000 Rbd. om Aaret; men, om jeg endogsaa vil slaae meget Betydeligt af i denne Henseende, og antage, at han ikke vilde bruge Kraften i dens fulde Udstrækning, saa er jeg dog overbevist om, at jeg ikke ansætter det for høit, naar jeg antager, at her tales om en Eiendom, som meget let under noget forandrede Omstændigheder vil kunne blive betalt med en Capital af omtrent 50,000 Rbd. eller endogsaa mere. Naar jeg spørger om, hvorvidt der er Sandsynlighed for, at Staten for Diebliffet vil kunne faae en saadan Kjøbesum for denne Eiendom, saa foreskummer det mig klart, at man maa besvare dette Spørgsmaal derhen, at der ikke kan være nogen som helst Tale derom, thi det afhænger af, hvorvidt der er Concurrenter til en saadan Eiendom; saaledes som Forholdene ere for Diebliffet paa Silkeborg, hvor de endnu ikke ere meget udviklede, er det ikke sandsynligt, at der vil frembyde sig nogen Kjøber, saa at man altsaa maa finde sig tilfreds med at overlade denne Vandkraft til de Mænd, som ere i Besiddelse af den øvrige Deel af Vandkraften paa dette Sted, for en meget ringe Kjøbesum.

Derfor disse Mænd virkelig havde Brug derfor i Diebliffet, vilde man kunne sige, at det vilde være i den almindelige Udviklings Interesse, at der opstod et saadant Anlæg paa Stedet, som kunde bruge denne Kraft ved Siden af de Anlæg, der allerede ere der; men saavidt mig er bekendt, have de Mænd, som drive Industrieanlaget der paa Stedet, langtfra Brug for den Deel af Vandkraften, hvorover de allerede have Disposition, saaledes at det for dem ikke har nogen synderlig Interesse at faae Disposition over den øvrige Deel af Vandkraften, og de vilde saaledes sandsynligviis hverken være tilbøielige til at betale nogen synderlig stor Kjøbesum derfor, eller benytte den til industrielle Anlæg, som kunde fremkalde en almindelig Udvikling paa Stedet. Derfor vi derimod vente i nogle Aar, er det sandsynligt, at samtlige Forhold paa Silkeborg, som i det Hele ere i Fremgang, vilde udvikle sig paa en saadan Maade, at der senere vil findes Folk, som vilde sætte deres Formue i industrielle Foretagender der paa Stedet, og saaledes vilde der da fremkomme Concurrence, som vilde forstærke Staten en ikke ringe Kjøbesum for denne Eiendom. Der er saameget mindre at risikere ved at vente i denne Henseende, som det er en Eiendom, der ikke foraarsager nogen aarlig Udgift, og altsaa er det forbundet med ringe Tab at beholde den, idet den Binding, man vil kunne have ved noget tidligere at komme til at disponere over Renten af Kjøbesummen sandsynligviis vil blive ringe, da Kjøbesummen efter al Rimelighed ikke vil blive synderlig stor. Der er rigtignok bemærket i de Motiver, hvoraf Lovbøh. er ledsaget, at Forholdet mellem de Fabrikeiere, som disponere over den øvrige Deel af Vandkraften, og dem, der vilde komme til at disponere over den Deel, der er reserveret Staten, er af en saadan Natur, at der let kunde fremkomme betydelige Forviklinger, naar disse Kræfter komme i forskellige Hænder. Men, da det er bekendt, at denne Deel af Vandkraften er reserveret af Staten til et Brug i Statens Niemed, som i sin Tid var paatænkt, maa det dog antages, at Bestemmelserne ogsaa ere trufne saaledes, at disse Vanskeligheder ikke vilde være af nogen afgjørende Natur, og at de vilde kunne udjævnes